

SOCIAL MEDIA CYBERCRIME

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: **SOCIAL MEDIA**

Cybercrime

We kennen allemaal ‘van horen zeggen’ wel de verhalen van wat er allemaal mis kan gaan op social media en internet. Hopelijk niet uit eigen ervaring. Maar weet je ook wat het precies is? En wat jij als professional kan doen? In deze module ga je een paar thema’s nader onderzoeken:

- Phishing
- Grooming
- Sexting
- Hacken
- Ddos aanvallen
- Openbare wifi
- Fake news

Hoewel niet allemaal crimineel van aard gaat het in deze module wel om **grensoverschrijdend** en ongewenst gedrag op internet. De thema’s hierboven komen het meest voor, maar er zijn er meer. In sommige bronnen die genoemd gaan worden, kan je daar meer over vinden. Het is dus altijd nuttig om daar even rond te kijken. Zoals op de volgende site:

Meldknop.nl [Installeer de Meldknop nu](#)

IETS VERVELENDS GEBEURD OP INTERNET?

Meld, bel, chat of mail

Meldknop.nl

Kijk op

<https://www.meldknop.nl>

Op deze site gaat het om de thema’s die hier genoemd zijn, als onderdeel van pesten, seks, oplichting en lastigvallen. Je vindt er een heleboel informatie over wat online grensoverschrijdend en ongewenst gedrag is en wat je kan doen.

Zo is er daadwerkelijk een ‘meldknop’ die je kan installeren op je computer. Zodat je snel de juiste informatie kan krijgen wanneer je dit gedrag online tegen komt.

Bedenk of bespreek of je deze Meldknop installeert op je eigen computer, of die van je cliënt. Wat zou het voordeel kunnen zijn?

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: SOCIAL MEDIA

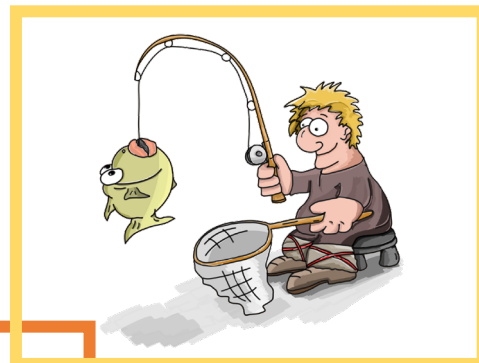
Phishing

Wáááát? Vissen?

Ja, precies. Zoiets, maar dan online vissen, door boeven.

Criminelen vissen naar jouw gegevens om ze te misbruiken.

Heel vervelend en lastig. Zorg dat je het herkent!

PHISHING

Herkennen

Bekijk deze video om te leren wat phishing is.

En wat je moet doen om het te voorkomen:

<https://youtu.be/kYoHGqhALJg>

Of zoek op YouTube naar

‘Phishing: wat is het en wat doe je eraan?’

Stuur dit bericht door aan zoveel mogelijk mensen!

Je ziet het vaak voorbij komen toch? Zo’n leuk berichtje, met een waarschuwing, een spelletje of een levenswijsheid die iedereen zou moeten weten.

Wist je dat het een van de kenmerken is van phishing? De kans is aanwezig dat je met het openen en verspreiden van het bericht ongemerkt informatie van jou deelt met criminelen, of dat je illegale software op je computer zet en verspreidt. De kans dat je gehackt wordt, is dan ineens een heel stuk groter!

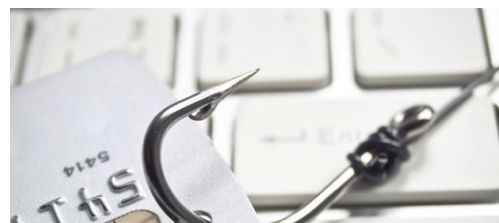

Doe de phishing-quiz van de
Consumentenbond:

<https://www.consumentenbond.nl/veilig-internetten/phishing-quiz>

Leer hoe je phishing nog meer kan
herkennen:

<https://www.mediawijsheid.nl/phishing/>

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: SOCIAL MEDIA

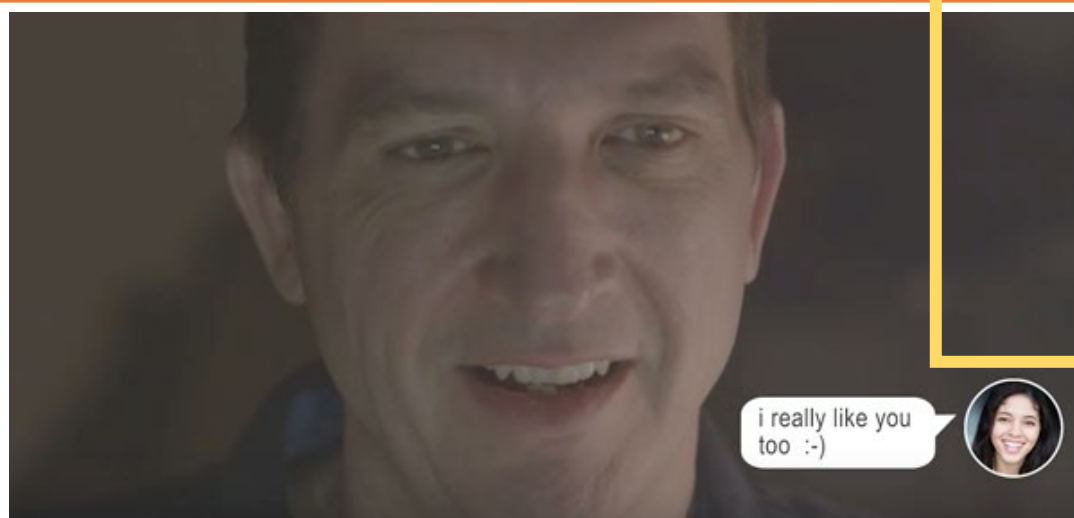
Grooming

Grooming, oftewel online seksueel misbruik, ook wel online kinderlokken. Een schrikbeeld voor iedereen met kinderen, of hun begeleiders.

Deze vormen kan het hebben:

- Online lastiggevallen worden voor seks
- Naaktfoto's van kinderen (kinderporno) zien
- Bedreigd/gechanteerd worden met een foto of video
- (Naakt)foto die verspreid wordt via mobiel
- (Naakt)foto/video staat online
- Nepprofiel of fotomisbruik op social media

Bron: <https://www.helpwanted.nl>

In dit (Engelstalige) filmpje over grooming zie je hoe simpel iemand het vertrouwen kan winnen: <https://youtu.be/IUjwHPah72o>
Of zoek op YouTube naar 'Online Grooming.'

**JE BENT
EEN RUND
ALS JE
MET
VUURWERK
STUNT.**

Natuurlijk wil je jouw cliënten bewust maken van de gevaren van grooming. Bedenk samen een Loesje-achtige-poster voor in jullie organisatie om iedereen te waarschuwen. (Misschien wil je eerst de volgende pagina over sexting erbij betrekken? Dat kan!)

Op de volgende site vind je 5 stelregels voor een goede slogan. Zoals die hierboven. Een goede slogan gaat jaren mee, deze is uit 1995. Gebruik de tips bij het maken van jullie poster. <http://www.scriptorij.be/vuistregels-voor-een-goede-slogan/>

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: SOCIAL MEDIA

Sexting

Naast grooming heb je ook het doorsturen van naaktfoto's of video's van iemand naar anderen.

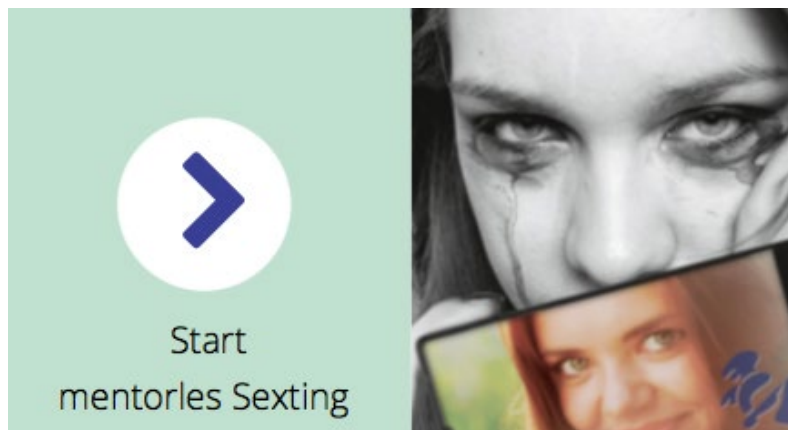
Hartstikke spannend natuurlijk, om die voor je vriendje te maken, maar niet meer als die het vervolgens aan je hele netwerk laat zien. Het kan je leven goed op z'n kop zetten.

In de kaders hiernaast en hieronder vind je twee sites die je als begeleider kunnen helpen in het bespreekbaar maken van deze veel voorkomende vorm van online misbruik, vooral onder jongeren.

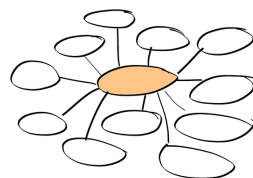

Deze campagne kan je gebruiken om sexting bespreekbaar te maken met je cliënten:

<https://houhetlekkervoorjezelf.nl>

Sexting bespreekbaar maken met je groep?
Houd dan deze mentorles over grooming (van Bureau Jeugd & Media).
Doe ook zeker de eindopdracht samen
<http://mentorlessen.nl/#>

Wil je weten wat er allemaal in de groep speelt als het gaat om grooming en sexting? Laat ze dan een mindmap maken. Iedereen vertelt wat er in hem of haar opkomt en jij schrijft het op een groot vel.

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: SOCIAL MEDIA

Hacken

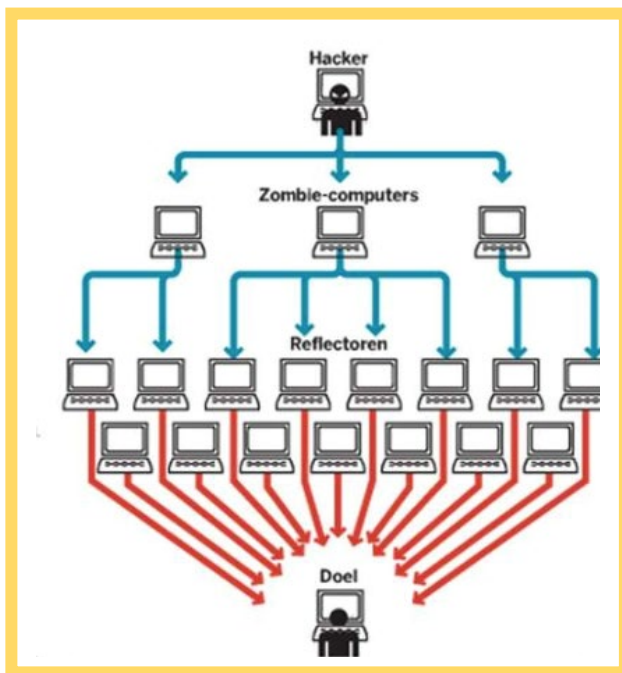
Hacken is niets anders dan inbreken in je computer om je gegevens en/of je bestanden te stelen of te gijzelen. Je kan er dan soms zelf niet meer bij, totdat je losgeld betaald. Graag in Bitcoins, dank u wel.

Cybercriminaliteit heeft alles te maken met onze privacy. Een ander heeft niets met jouw informatie te maken. Wanneer je zuinig bent op je privacy en de juiste maatregelen neemt om die te beschermen, maak je het voor hackers ook lastiger.

Jij bent zelf de zwakste schakel

Denk niet dat hacken alleen grote bedrijven treft. De meeste hacks kunnen gebeuren doordat medewerkers in goed vertrouwen op links in e-mails klikken. Daarmee installeer je software op je computer, zonder dat het je merkt. De hacker kan daarmee in je bestanden kijken en ermee doen wat hij wil. Hij lacht in zijn vuistje, jij bent er in geluisd.

Ddos aanval

Jouw bestanden zijn meestal niet zo interessant voor een hacker. Hij heeft grotere plannen. Bij een Ddos-aanval gebruikt de hacker jouw computer samen met duizenden andere computers om een aanval op een bepaald bedrijf te openen.

De computers in dat bedrijf, of de website daarvan krijgen dan in korte tijd zo veel 'verkeer' te verwerken dat ze vastlopen en onbereikbaar worden.

Dat is vaak in het nieuws en dat noem je een Ddos-aanval. Jouw computer kan via dat stukje software een onderdeel zijn van die aanval. Je computer is dan een 'zombie' of een 'reflector' in dat grote netwerk van computers die de hacker aanstuurt.

Tips, elders in deze training

Kijk in de module over [privacy](#) binnen deze training. Daar leer je meer over het beschermen van jouw digitale gegevens. Waarmee je hacking een stuk moeilijker maakt. Je kan ook hier even kijken <https://www.mediawijsheid.nl/privacy/>

Mocht het je nou toch gebeuren dat je gehackt bent of wordt, dan kan je ook daarvoor bij de eerdergenoemde [Meldknop.nl](#) terecht. Daar krijg je tips, advies en lees je hoe je aangifte doet van hacken: <https://www.meldknop.nl/oplichting/hacking/>

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: SOCIAL MEDIA

Openbare wifi

Lekker makkelijk, gratis wifi op openbare plekken zoals in bus of trein of in het café. Of bij jou op je werk. Dat spaart je databundel en dus geld. Anders moet je alles met 4G doen en dat kan duur zijn. Toch is dat wel een stuk veiliger. Want ... weet jij of er verderop iemand zit mee te kijken met wat jij online doet?

Wees altijd voorzichtig met openbare wifi. Ook die op je werk.

Waarom? Dat zie je in deze video:

<https://www.youtube.com/watch?v=pznkwYQZLKQ>

Of zoek op YouTube naar

'Alert Online- Wees voorzichtig met openbare WIFI NL.'

In deze video leer je van een hacker waarom VPN belangrijk is bij openbare wifinetwerken: <https://youtu.be/jTdftBOq640>

Of zoek op YouTube naar

'Isabel Provoost zoekt uit: zijn openbare wifinetwerken veilig?'

Beveilig nu al je belangrijke (sterke?) wachtwoorden met tweetrapsverificatie (kijk op de betreffende website hoe) en download uit je appstore een VPN-netwerk-app op je telefoon.

Je cliënt helpen?

Als professional wil je jouw cliënt natuurlijk kunnen bijstaan wanneer er iets vervelends gebeurt tijdens online activiteiten. Wanneer hij negatieve situaties tegenkomt of slachtoffer is geworden van cyberpesten, phishing, grooming, sexting of hacking.

Op deze site vind je daar **handreikingen** voor.

10 tips voor begeleiders

<https://www.detweetfabriek.nl/praten-over-internet-10-tips-voor-begeleiders-in-de-zorg>

Het hangt natuurlijk wel van je doelgroep en je functie af of je hier iets aan hebt. Voor mensen die met jongeren werken zal het bovenstaande meer van belang zijn dan wanneer je veel met ouderen werkt. Toch kan het handig zijn er meer van te weten. Alle leeftijden zijn immers op social media actief en iedereen kan slachtoffer worden.

Opdracht Nepnieuws

Met fora en online communities kwam ook de vraag op wat betrouwbare informatie is en wat “nep nieuws.” Kloppen de volgende beweringen volgens jou? Ja of nee?

1. Donald Trump is mede door het stiekem gebruik van de persoonlijke gegevens van 50 miljoen Amerikaanse Facebookaccounts president geworden.
2. Zijn voorganger, Barack Obama, gebruikte Facebook ook, maar was helder over het doel: president worden.
3. Je hebt het altijd snel door, wanneer een bericht op social media nep is.
4. Je online gedrag bepaalt welke berichten jij op social media te zien krijgt.

De antwoorden staan hieronder.

1. Ja, dat is aan het licht gekomen na onderzoek door de pers.
2. Ja, daar was zijn campagne team altijd heel helder over.
3. Nee, je hebt geen idee of de afzender of het bericht echt zijn.
4. Ja, het algoritme (een rekenmethode op basis van je gegevens en je online gedrag, ingewikkelde materie) bepaalt welke soort berichten jij wel of niet te zien krijgt.

Deze socialmediamodule is gemaakt door Hans Versteegh, Welzijn 3.0 (www.welzijn30.nl) in opdracht van Utrechtzorg. Heb je opmerkingen of vragen over dit lesmateriaal? Mail dan naar info@digivaardigidezorg.nl

AAN DE SLAG MET DIGITALE VAARDIGHEDEN
TRAINING: SOCIAL MEDIA

